

Spoločná poznámka Eurojustu a Európskej justičnej siete o používaní európskeho vyšetrovacieho príkazu v praxi

Jún 2019

Criminal justice across borders

EURÓPSKA JUSTIČNÁ
SIĽ (EJS)

Tento dokument je určený na podporu vnútroštátnych orgánov pri používaní európskeho vyšetrovacieho príkazu pri ich práci a nie je právne záväzný.

SK

OBSAH

1. Úvod	5
2. Rozsah pôsobnosti smernice o európskom vyšetrovacom príkaze	5
2.1. „Všetky vyšetrovacie opatrenia“ (článok 3) a „príslušné ustanovenia“ (článok 34)	5
2.2. Európsky vyšetrovací príkaz vo všetkých štádiách trestného konania a/alebo po súdnom konaní	6
3. Obsah a forma európskeho vyšetrovacieho príkazu (článok 5)	7
3.1. Vypĺňanie tlačiva európskeho vyšetrovacieho príkazu (príloha A)	7
3.2. Informácie alebo písomnosti, ktoré má alebo nemá poskytnúť vydávajúci orgán	8
3.3. Jazyk tlačiva a otázky súvisiaces prekladom	9
4. Vydanie a zaslanie európskeho vyšetrovacieho príkazu	9
4.1. Zúčastnené príslušné orgány (vydávajúci a overujúci orgán)	9
4.2. Kontrola proporcionality(článok 6 ods. 1)	10
4.3. Viacero opatrení, viacero európskych vyšetrovacích príkazov?	10
4.4. Zasielanie európskych vyšetrovacích príkazov (článok 7)	10
5. Uznanie a vykonanie európskeho vyšetrovacieho príkazu	11
5.1. Zúčastnené príslušné orgány	11
5.2. Uznanie a vykonanie (článok 9)	11
5.3. Použitie iného vyšetrovacieho opatrenia (článok 10)	12
5.4. Dôvody neuznania alebo nevykonania (článok 11)	12
5.5. Naliehavé prípady	13
5.6. Potvrdenie doručenia(článok 16 ods. 1, príloha B)a lehoty (článok 12, príloha B)	13
6. Osobitné vyšetrovacie opatrenia (články 22 – 31)	14
6.1. Všeobecne	14
6.2. Výsluch formou videokonferencie (článok 24)	14
6.3. Výsluch formou telefonickej konferencie (článok 25)	15
6.4. Informácie o bankových a iných finančných operáciách (článok 27)	15
6.5. Zabezpečovanie dôkazovv reálnom čase (článok 28)	15
6.6. Odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky s technickou pomocou (článok 30)	15
6.7. Odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky bez technickej pomoci (článok 31)	15
7. Zásada špeciality	16
8. Európsky vyšetrovací príkaz a iné nástroje	16
8.1. Európsky vyšetrovací príkaza nástroje zaistenia	16
8.2. Európsky vyšetrovací príkaza spoločné vyšetrovacie tímy	16
8.3. Európsky vyšetrovací príkaza európsky zatykač	17
8.4. Cezhraničné sledovanie	17
9. Pomoc poskytovaná Eurojustoma Európskou justičnou sieťou	17
9.1. Všeobecné poznámky	17
9.2. Eurojust	18
9.3. Európska justičná sieť	18
Bibliografia	19

1. Úvod

Cieľom tohto dokumentu je poskytnúť odborníkom v praxi usmernenia na uplatňovanie **smernice 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach** („smernica o európskom vyšetrovacom príkaze“ alebo „smernica o EVP“) v praxi¹. Ide o súbor informácií, poukázanie na problémy/výzvy, možné riešenia a najlepšie postupy, ktorý vypracovali Eurojust a Európska justičná sieť (EJS) na základe zasadnutí, dokumentov a kazuistiky.

Táto spoločná poznámka sa zaoberá identifikovanými problémami súvisiacimi so štyrmi hlavnými

štádiami EVP (štádium vydania, štádium zaslania, štádium uznania a štádium vykonania), ako aj otázkami súvisiacimi s rozsahom pôsobnosti smernice o EVP a jej používaním vo vzťahu k iným existujúcim právnym nástrojom, príslušnými orgánmi, obsahom, formou a jazykom EVP a využívaním niektorých osobitných vyšetrovacích opatrení.

Táto poznámka sa považuje za živý dokument a Eurojust a EJS majú v úmysle ju v budúcnosti aktualizovať.

2. Rozsah pôsobnosti smernice o európskom vyšetrovacom príkaze

2.1. „Všetky vyšetrovacie opatrenia“ (článok 3) a „príslušné ustanovenia“ (článok 34)

Podľa článku 34 ods. 1 smernice o EVP od 22. mája 2017 nahradila „**príslušné ustanovenia**“ dohovorov o vzájomnej pomoci v trestných veciach (dohovor Rady Európy („RE“) z roku 1959 a dva dodatkové protokoly k nemu, ako aj Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach z roku 2000).

Výklad pojmu „príslušné ustanovenia“ je stále problematický. V niektorých členských štátoch vnútroštátne právne predpisy na transpozíciu smernice obsahujú zoznam opatrení, na ktoré sa smernica o EVP nevzťahuje, zatiaľ čo v iných členských štátoch sa používajú nástroje „soft law“ (napríklad usmernenia, ktoré vydáva generálna prokuratúra). Je zrejmé, že pokiaľ neexistuje spoločný zoznam na úrovni Európskej únie (EÚ), existujú v členských štátoch rôzne výklady niektorých opatrení a ustanovení, čo niekedy vedie k rozporom. Okrem **dokumentu Rady 14445/11** (len v anglickom jazyku) nie je zatiaľ dostupný žiaden komplexný zoznam, v ktorom by sa presne uvádzali jednotlivé ustanovenia, ktoré sa majú nahradiť. V

jednej spoločnej poznámke Eurojustu a EJS sú zhrnuté stanoviská kontaktných miest EJS k výkladu pojmu „príslušné ustanovenia“ podľa článku 34 ods. 1 smernice o EVP (pozri poznámku Eurojustu/EJS o význame pojmu „príslušné ustanovenia“ a o príslušnej právnej úprave v prípade oneskorenej transpozície smernice o EVP („Eurojust/EJN Note on the meaning of “corresponding provisions” and the applicable legal regime in case of delayed transposition of the EIO Directive“), len v anglickom jazyku).

V článku 3 smernice o EVP sa uvádzajú „**všetky vyšetrovacie opatrenia**“ s výnimkou zriadenia spoločného vyšetrovacieho tímu („SVT“).

Na posúdenie toho, či by sa smernica o EVP mala uplatňovať, sú užitočné tieto kritériá:

- ▶ príkaz sa týka vyšetrovacieho opatrenia na zabezpečenie alebo použitie dôkazu,
- ▶ opatrenie vydal alebo overil justičný orgán a
- ▶ opatrenie sa týka členských štátov, ktoré sú viazané smernicou o EVP.

¹ Smernica o EVP sa vzťahuje na všetky členské štáty, ktoré sú ňou viazané (26 členských štátov; Írsko a Dánsko ňou nie sú viazané).

Ak nie je niektoré z týchto kritérií splnené, nie je smernica o EVP vhodným nástrojom a mal by sa namiesto nej uplatniť iný právny nástroj. Napríklad v prípadoch, v ktorých opatrenie nemá žiadne dôsledky súvisiace s dôkazmi, ale výlučne procesný cieľ (napríklad doručenie a zaslanie procesných písomností), by sa mala vydať žiadosť o vzájomnú právnu pomoc, nie EVP.

S cieľom napomôcť objasniť výklad rozsahu pôsobnosti smernice o EVP zverejnil sekretariát EJS dokument s názvom „Príslušné orgány, akceptované jazyky, naliehavé záležitosti a rozsah pôsobnosti smernice o EVP“, ktorý je pre odborníkov z praxe dostupný na webovom sídle EJS.

Má sa za to, že smernica o EVP sa nevzťahuje na tieto opatrenia:

- ▶ zriadenie spoločného vyšetrovacieho tímu a získavanie dôkazov takýmto tímom,
- ▶ doručovanie a zasielanie procesných písomností, pokiaľ doručenie písomnosti nie je **potrebné** pre vyšetrovacie opatrenie, ktoré je predmetom EVP – v takom prípade by sa mal zaujať flexibilný prístup, pokiaľ ide o jeho zaradenie do EVP v súlade s článkom 9 ods. 2 smernice o EVP,
- ▶ spontánnu výmenu informácií (článok 7 dohovoru o vzájomnej pomoci z roku 2000),
- ▶ odovzdanie konania (článok 21 dohovoru RE z roku 1959 a dohovor RE z roku 1972);
- ▶ zaistenie majetku na účely následného zabavenia (rámcové rozhodnutie Rady 2003/577/SVV o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii a od 19. 12. 2020 nariadenie (EÚ) 2018/1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu),
- ▶ vrátenie veci obeti (článok 8 dohovoru o vzájomnej pomoci z roku 2000),
- ▶ získavanie výpisov z registrov trestov/ECRIS,
- ▶ spoluprácu medzi políciaми členských štátov ani
- ▶ spoluprácu medzi colnými orgánmi členských štátov.

Jedným z ustanovení, ktoré medzi odborníkmi z praxe vyvolávajú pochybnosti, je článok 19 Budapešťianskeho dohovoru o prehliadke a zaistení uložených počítačových údajov. Väčšina odborníkov z praxe je presvedčená, že toto ustanovenie sa ešte stále môže používať, pretože nie je „príslušným ustanovením“.

(Pozri tiež **kapitolu 8. Európsky vyšetrovací príkaz a iné nástroje**).

2.2. Európsky vyšetrovací príkaz vo všetkých štádiách trestného konania a/alebo po súdnom konaní

V **odôvodnení 25** smernice o EVP sa poznamenáva, že v tejto smernici sa ustanovujú pravidlá vykonania vyšetrovacieho opatrenia vo všetkých štádiách trestného konania vrátane súdneho konania.

EVP sa používa na **zabezpečovanie dôkazov nielen počas štádia vyšetrovania trestného konania, ale aj počas súdneho konania**. Okrem toho sa EVP v niektorých členských štátoch používa aj na opatrenia prijaté **počas výkonu rozsudku** (napr. počas finančného vyšetrovania na účely identifikácie aktív po prijatí konečného rozhodnutia o konfiškácii alebo na zabezpečovanie dôkazov o okolnostiach výkonu rozsudku). Tento prístup využívania EVP aj **po súdnom konaní** sa používa vo vnútroštátnych systémoch súdnictva, v ktorých inštitút trestného konania zahŕňa vykonávacie konanie.

(Pozri tiež **kapitolu 6.2. Výsluch formou videokonferencie a kapitolu 8.3 Európsky vyšetrovací príkaz a európsky zatykač**).

3. Obsah a forma európskeho vyšetrovacieho príkazu (článok 5)

3.1. Vypĺňanie tlačiva európskeho vyšetrovacieho príkazu (príloha A)

Vzor tlačiva EVP (príloha A), ktorý je dostupný vo všetkých jazykoch, sa zaviedol s cieľom nabádať k jednoduchosti a efektívnosti, čím sa podčiarkuje povaha smernice o EVP a koncepcia vzájomného uznávania. Cieľom tlačiva je zjednodušiť formality, zlepšiť kvalitu a znížiť náklad na preklad.

Napriek tomu sa odborníci z praxe stretli pri vypĺňaní tlačiva v prílohe A s niekoľkými ťažkosťami:

- ▶ EVP sú niekedy príliš krátke a chýbajú v nich základné informácie (napríklad neobsahujú dostatok informácií o dôvodoch, pre ktoré je opatrenie potrebné na vyšetrovanie, chýbajú v nich dátumy, neobsahujú informácie o dotknutých osobách alebo obsahujú nedostatočný opis okolností vyšetrovania, čo sťažuje vykonanie kontroly obojstrannej trestnosti). Táto situácia vedie k spusteniu konzultácií, čo si vyžaduje žiadosti o ďalšie informácie podľa článku 11 ods. 4 smernice o EVP.
- ▶ Formulácie použité v prílohách k vnútroštátnym zákonom, ktorými sa transponuje smernica o EVP, **nie vždy úplne zodpovedajú** formuláciám použitým v prílohách k smernici o EVP. Táto situácia môže spôsobovať zmatky a prieťahy; preto by sa vždy malo používať tlačivo podľa smernice o EVP.
- ▶ Neexistencia **políčok na označenie niektorých vyšetrovacích opatrení**, napríklad prehliadok, príkazov na predloženie a EVP v súvislosti s forenznými dôkazmi, spôsobuje, že je potrebné tieto vyšetrovacie opatrenia opísať v políčku na voľný opis.
- ▶ Tlačivo neobsahuje žiadne **políčko**, v ktorom by bolo možné **uviesť** počet **príloh**.
- ▶ Ťažkosti spôsobuje napríklad, **ak sú dotknuté viaceré osoby** alebo ak sú vo vykonávaní členskom štáte **zapojené viaceré príslušné**

orgány na regionálnej úrovni (vykonávajúci členský štát je však zodpovedný za zaistenie, aby sa v súlade s právom daného štátu všetky príslušné vnútroštátne orgány zapojili včas).

- ▶ Ťažkosti tiež spôsobuje, ak **sa žiada o viaceré opatrenia naraz** (najmä v prípade oddielov C a I). (Pozri tiež **kapitolu 4.3. Viacero opatrení, viacero európskych vyšetrovacích príkazov?**)

Najlepší postup

- ▶ Vo všeobecnosti je vhodnejšie použiť len **jeden EVP**, keď je potrebné adresovať viacero opatrení jednému príslušnému vykonávajúcemu orgánu. V niektorých prípadoch však možno odporučiť **viacero EVP**. (Pozri tiež **kapitolu 4.3. Viacero opatrení, viacero európskych vyšetrovacích príkazov?**)
- ▶ V záujme predchádzania porušeniu zásady *ne bis in idem* sa odporúča **uviesť** v EVP **meno a priezvisko podozrivej osoby (podozrivých osôb)**, aj keď tlačivo neobsahuje osobitné políčko pre túto informáciu.
- ▶ Odborníkom v praxi sa odporúča použiť **nástroj sprievodcu Compendium** na **webovom sídle EJS**.
- ▶ V prípadoch týkajúcich sa **odpočúvania telekomunikačnej prevádzky a/alebo prehliadok**, alebo ak sa v EVP odkazuje na donucovacie opatrenie, v tlačive podľa prílohy A by sa mali poskytnúť konkrétne a podrobné informácie, keďže sa k EVP spravidla neprikladajú žiadne podporné dokumenty. Odborníci z praxe by mali jasne uviesť napríklad dôvod vydania EVP v konkrétnom prípade a aj to, čo očakávajú od vykonania opatrení (informácie z výpovede, nájdené veci, dosiahnuté výsledky).
- ▶ **Oddiel B** (naliehavosť) by sa mal vyplniť len po starostlivom zdôvodnení v prípadoch, ktoré sú skutočne naliehavé, napr. ak je osoba vo väzbe; blíži sa termín pojednávania; čoskoro uplynie doba uchovávaní elektronických dôkazov; hrozí premlčanie; je potrebná koordinácia s inými

žiadostami a opatreniami alebo čoskoro uplynú predbežné opatrenia. Na druhej strane by sa za naliehavé nemali označovať prípady, keď orgány vo vydávajúcom členskom štáte chcú len urýchliť priebeh konania. (Pozri tiež **kapitolu 5.5. Naliehavé prípady**).

- ▶ **Oddiel C** (Vyšetrovacie opatrenia, ktoré sa majú vykonať) sa používa na opis požadovaného opatrenia. Vydávajúci orgán musí uviesť čo najpresnejší opis. Ak sa podáva žiadosť na účely výsluchu svedka/obete/podozrivej osoby, vydávajúci orgán by mal uviesť zoznam otázok buď v samotnom oddiele C, alebo ako prílohu k EVP.
- ▶ **Oddiel D** (Vzťah k skoršiemu EVP) sa môže využiť nielen na uvedenie predchádzajúcich EVP, ale na základe širšieho výkladu aj na poskytnutie relevantných informácií o súvisiacich minulých alebo budúcich žiadostiach o vzájomnú justičnú pomoc, napr. o nadchádzajúcich EVP alebo vzájomne uznávaných príkazoch (európskom zatykači, príkaze na zaistenie atď.), žiadostiach o vzájomnú právnu pomoc alebo spoločných vyšetrovacích tímoch vrátane existujúcich spoločných vyšetrovacích tímoch s inými štátmi v súvislosti s rámcami mnohostrannej koordinácie. Oddiel D by sa mal použiť najmä vtedy, keď sa v rámci jednej veci zaslalo viacero EVP do viacerých krajín a je potrebné ich navzájom koordinovať a/alebo ak sa do tej istej krajiny zaslalo naraz viacero EVP ako výnimka zo zásady zasielania jediného EVP, a to bez ohľadu na počet prijatých opatrení.
- ▶ **Oddiel E** (Totožnosť dotknutej osoby) by sa mala používať na identifikáciu osoby dotknutej (osôb dotknutých) vyšetrovacím opatrením (nemusí ísť nevyhnutne o obžalovanú/podozrivú osobu (osoby)).
- ▶ **Oddiel G** (Dôvody vydania EVP) by sa mal používať na uvedenie súhrnu skutkových okolností a totožnosti podozrivých páchatelov, pričom by sa mali použiť krátke a jednoznačné vety, ktoré umožnia správne overenie obojstrannej trestnosti, a mali by sa jasne opísať súvislosti medzi trestným činom a/alebo podozrivými páchatelmi, dotknutými osobami a požadovanými vyšetrovacími opatreniami.

▶ **Oddiel I** (Formálne náležitosti a postupy pri výkone) sa používa na poskytnutie informácií o formálnych náležitostiach a postupoch, ktoré je podľa právnych predpisov vydávajúceho členského štátu potrebné dodržať, a na vysvetlenie, ako má tieto formálne náležitosti a postupy pri výkone vykonávajúci orgán vykonať. Oddiel I sa tiež používa na uvedenie žiadosti o umožnenie prítomnosti úradníkov vydávajúceho štátu na výkone EVP. Tento oddiel tiež umožňuje zainteresovaným osobám zúčastniť sa na úkone na mieste podľa článku 4 dohovoru RE z roku 1959.

▶ **Oddiel K** (Údaje o orgáne, ktorý EVP vydal) sa používa na uvedenie informácií o vydávajúcom orgáne (úradná e-mailová adresa; v prípade potreby alternatívny orgán a akékoľvek iné užitočné informácie, napr. jazykové zručnosti, orgán zodpovedný za praktické záležitosti odovzdania dôkazov alebo osoby vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody (dočasné odovzdanie osoby)).

3.2. Informácie alebo písomnosti, ktoré má alebo nemá poskytnúť vydávajúci orgán

Článkom 5 smernice o EVP týkajúcim sa obsahu a formy EVP sa neukladá žiadna právna požiadavka uviesť v EVP vnútroštátne justičné rozhodnutie ani ho k nemu pripojiť². Hoci to právne predpisy nevyžadujú, môže byť v závislosti od prípadu užitočné priložiť pre informáciu **vnútroštátny príkaz**: napríklad ak sa žiada o donucovacie opatrenie, aby sa vysvetlili právne dôvody pre takéto opatrenie, najmä ak sa vo vykonávajúcom členskom štáte tiež vyžaduje vydanie súdneho príkazu.

Pri výkone EVP sa v niektorých prípadoch v niekoľkých krajinách podľa ich vnútroštátneho práva stále vyžaduje, aby vydávajúci štát k EVP priložil vnútroštátny príkaz, napríklad keď sa žiada o odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky. V takom prípade je potrebné použiť pragmatické riešenie, napríklad ponechať EVP stručný a priložiť (podrobnejší) vnútroštátny príkaz, či už s prekladom alebo bez.

² Na rozdiel od článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia o európskom zatykači (k výkladu uvedeného ustanovenia pozri rozsudok SDEÚ vo veci -C-241/15, Bob Dogi), v článku 5 smernice o EVP sa neodkazuje na pôvodné justičné rozhodnutie.

3.3. Jazyk tlačiva a otázky súvisiace s prekladom

V záujme predchádzania problémom súvisiacim s prekladmi sa v článku 5 ods. 2 smernice o EVP uvádza, že členské štáty **uvedú, ktorý iný jazyk alebo ktoré iné jazyky spomedzi úradných jazykov EÚ sa môžu použiť** popri ich úradnom jazyku či jazykoch, keď sú vykonávajúcim štátom. Hoci väčšina členských štátov akceptovala ďalší jazyk (často, ale nie vždy anglický), niektoré členské štáty uviedli, že napriek formulácii uvedenej v smernici o EVP budú akceptovať len vlastný úradný jazyk alebo že angličtinu budú akceptovať len v naliehavých prípadoch.

Ťažkosti v praxi: Vyskytli sa sťažnosti na kvalitu prekladov. V prípadoch, keď nie je EVP priložený v jazyku vydávajúceho členského štátu, nemôže dať vykonávajúcí orgán preložiť nejasné časti žiadosti vnútroštátne.

Identifikovaný najlepší postup: EVP je justičný príkaz, a preto musí byť vydaný a podpísaný v jazyku (jazykoch) vydávajúceho členského štátu. Na preklad

by sa malo vždy použiť úradné tlačivo/vzor EVP v jazyku vykonávajúceho členského štátu. Preložiť treba len časti tlačiva, ktoré vyplnil vydávajúcí orgán, aby sa predišlo pochybnému a neúradnému/nesprávnemu prekladu. Nástroj sprievodcu Compendium na webovom sídle EJS umožňuje automatický preklad „statických“ častí tlačiva. Tlačivá EVP (prílohy A, B a C) sú dostupné vo všetkých jazykoch EÚ vo formáte Word v právnej knižnici na webovom sídle EJS. (Pozri prílohu A alebo „Európsky vyšetrovací príkaz – tlačivá“, kde sú dostupné prílohy A, B a C.)

EVP zaslaný bez prekladu by sa mal podľa článku 16 ods. 2 písm. a) smernice o EVP považovať za „neúplný“. V takom prípade by vykonávajúcí orgán mal informovať vydávajúcí orgán, že EVP je „neúplný“, a nie zaslať tlačivo späť alebo postupovať, akoby neexistoval.

V dokumente EJS s názvom „Príslušné orgány, akceptované jazyky, naliehavé záležitosti a rozsah pôsobnosti smernice o EVP“ sa uvádzajú užitočné informácie o akceptovaných jazykoch, a to aj v naliehavých prípadoch.

4. Vydanie a zaslanie európskeho vyšetrovacieho príkazu

4.1. Zúčastnené príslušné orgány (vydávajúci a overujúci orgán)

Smernicou o EVP sa „zjustičnilo“ štádium vydávania tým, že sa v nej vyžaduje, aby EVP vydal sudca, súd, vyšetrovací sudca alebo prokurátor príslušný vo veci (justičný orgán ako **vydávajúci orgán**), alebo aby ho niektorý z týchto orgán overil (justičný orgán ako **overujúci orgán**). Pozri článok 2 písm. c) smernice o EVP.

Podľa článku 7 ods. 3 smernice o EVP môžu ústredné orgány zohrávať užitočnú administratívnu úlohu pri podpore justičných orgánov. V niektorých členských štátoch ústredný orgán plní ďalšie úlohy napríklad pri prevoze osôb do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody a pri dohodách o rozdelení nákladov.

Pokiaľ ide o **overenie**, pri otázke, či orgán vydávajúcí alebo overujúci EVP je príslušným orgánom, sa vykonávajúce orgány spravidla spoliehajú na vzájomnú dôveru. Možno však vykonať overenie podľa článku 9 ods. 3 smernice o EVP. Dokument EJS s názvom „Príslušné orgány, akceptované jazyky, naliehavé záležitosti a rozsah pôsobnosti smernice o EVP“ môže byť nápomocný pri posudzovaní, či bol doručený EVP vydaný alebo overený príslušným orgánom.

(Pozri tiež **kapitolu 5.5. Naliehavé prípady**).

4.2. Kontrola proporcionality (článok 6 ods. 1)

Podmienky, ktoré overuje vydávajúci orgán (článok 6 smernice o EVP):

- ▶ Vydávajúci členský štát musí skontrolovať, či je opatrenie **nevyhnutné a primerané**.
- ▶ Vydávajúci členský štát musí skontrolovať, či by sa opatrenie **mohlo za rovnakých podmienok nariadiť v podobnom vnútroštátnom prípade**.

Smernica o EVP ponecháva kontrolu proporcionality na vydávajúci orgán (článok 6 ods. 1 smernice o EVP), ale ak má vykonávajúci orgán dôvod domnievať sa, že nebola splnená táto podmienka, môže sa poradiť s vydávajúcim orgánom (článok 6 ods. 3 smernice o EVP).

Takáto situácia by mohla nastať v prípade, keď opis trestného činu nie je dostatočne podrobný, keď je požadované vyšetrovacie opatrenie príliš rozsiahle a ťažko odôvodniteľné alebo keď nie je opatrenie opísané dostatočne konkrétne, aby sa mohlo náležite posúdiť.

Tento **konzultačný mechanizmus** sa môže využiť na poskytnutie relevantných informácií a na predídenie riziku, že sa výkon ešte viac oddiali. Po porade môže vydávajúci orgán tiež rozhodnúť, že vezme EVP späť.

Otázky súvisiace s nákladmi a menej závažné trestné činy: Prípady, keď sa náklady „považujú za mimoriadne vysoké“, sa môžu riešiť konzultačným mechanizmom stanoveným v článku 21 ods. 2 smernice o EVP. Líšia sa názory na prípady, keď samotné náklady nie sú mimoriadne vysoké, ale týkajú sa **menej závažných trestných činov**, ktoré v prípade ich opakovaného páchania môžu spôsobiť vysoké náklady. V smernici o EVP je však stanovený vyčerpávajúci zoznam dôvodov neuznania a úvahy súvisiace s nákladmi medzi nimi nie sú.

4.3. Viacero opatrení, viacero európskych vyšetrovacích príkazov?

Ak sa žiada o viacero opatrení, mali by sa v **zásade** zahrnúť do **jedného EVP**. V niektorých prípadoch však môže byť vzhľadom na ich povahu a rozsah vhodnejší **iný prístup**. Treba pritom zvážiť tieto aspekty:

- ▶ **ochrana dôverných informácií a riziko sprístupnenia:** môže byť vhodné použiť samostatné EVP s cieľom predísť poskytnutiu určitých informácií podozrivým osobám, čo by mohlo ohroziť výkon iných opatrení;
- ▶ **zložitosť prípadu:** v zložitých prípadoch, v ktorých sú potrebné rôzne opatrenia týkajúce sa rôznych fyzických a právnických osôb s rôznym postavením v konaní, vyvoláva vo všeobecnosti obavu vnútorná súdržnosť a konzistencia medzi jednotlivými oddielmi prílohy A (najmä oddielmi C, D, E, G, H a I). Preto môže byť vhodnejšie vydať viacero EVP namiesto jedného;
- ▶ **rôzne orgány zodpovedné za vykonanie EVP:** v takom prípade môžu byť potrebné viaceré EVP. Niektoré krajiny to však považujú za internú otázku a zastávajú názor, že za rozdelenie práce by mal byť zodpovedný vykonávajúci členský štát a nemali by sa žiadať samostatné EVP.

4.4. Zasielanie európskych vyšetrovacích príkazov (článok 7)

Zasielanie (článok 7 smernice o EVP)

Vydávajúci orgán zašle EVP **priamo** vykonávajúcemu orgánu (tým nie je dotknuté určenie ústredných orgánov).

V závislosti o povahy, zložitosti a naliehavosti prípadu sa použijú **rôzne cesty** na urýchlenie zaslania EVP a zaistenia pravosti. Môžu nimi byť Eurojust, kontaktné miesta EJS a styční sudcovia.

Osobitne dôležitý je zabezpečený komunikačný systém umožňujúci bezpečné zasielanie EVP. Na tento účely v súčasnosti Európska komisia buduje **zabezpečený online portál** (digitálny systém výmeny elektronických dôkazov, ktorého skúšobná verzia by mala byť sprevádzkovaná do konca roku 2019). Uvedený portál bude platformou so zabezpečeným komunikačným kanálom pre digitálnu výmenu EVP a odpovedí od justičných orgánov EÚ.

Okrem toho sa EVP môžu predkladať prostredníctvom **zabezpečeného spojenia Eurojustu** (nie všetky členské štáty sú však pripojené a komunikácia je možná len medzi vnútroštátnym orgánom a Eurojustom, nie medzi vnútroštátnymi orgánmi navzájom) a **zabezpečeného telekomunikačného spojenia EJS** (článok 9 rozhodnutia o EJS a článok 7 ods. 4 smernice o EVP). Zabezpečené spojenie však nie je vhodné pre priamy kontakt medzi príslušnými orgánmi.

5. Uznanie a vykonanie európskeho vyšetrovacieho príkazu

5.1. Zúčastnené príslušné orgány

V článku 2 písm. d) smernice o EVP sa **vykonávajúci orgán** vymedzuje ako „*orgán, ktorý má [...] právomoc uznať EVP a zabezpečiť jeho vykonanie*“.

Ak sa EVP zašle nesprávnemu orgánu vo vykonávajúcom štáte, podľa článku 7 ods. 6 smernice o EVP by sa mal namiesto vrátenia postúpiť správne vykonávajúcemu orgánu; táto situácia by sa mala zaznamenať v prílohe B.

Niektoré členské štáty zriadili centralizovaný **prijímajúci orgán**, teda justičný orgán, ktorý prijíma a – ak je príslušný – uznáva EVP a následne prideli vykonanie EVP príslušnému vykonávajúcemu orgánu.

Identifikovaný najlepší postup:

- ▶ Na identifikáciu príslušného vykonávajúceho orgánu a jeho kontaktných údajov možno použiť Európsky justičný atlas.
- ▶ Ak sa počíta s viacerými opatreniami vo viacerých geografických oblastiach a vykonávajúci štát nemá ústredný prijímajúci orgán, vydávajúci orgán by mal príslušné vykonávajúce orgány upozorniť na existenciu viacerých opatrení, o ktoré sa v danej krajine požiadalo.

5.2. Uznanie a vykonanie (článok 9)

Pravidlo uznávania a vykonávania (článok 9 smernice o EVP):

- ▶ **povinnosť vykonať** (článok 1 smernice o EVP),
- ▶ „**bez toho, aby sa museli splniť akékoľvek ďalšie formálne náležitosti**“ (článok 9 ods. 1 smernice o EVP).

ALE pod podmienkou **uznania** vykonávajúcim orgánom

Právo, ktoré sa vzťahuje na vykonanie
Vykonanie sa spravuje **právom vykonávajúceho členského štátu**.

ALE vykonávajúci orgán musí splniť formálne náležitosti a postupy, ktoré *výslovne uviedol* vydávajúci orgán, pokiaľ, nie sú v rozpore so základnými zásadami právneho poriadku vykonávajúceho štátu“.

V článku 9 ods. 1 smernice o EVP sa uvádza, že vykonávajúci orgán **uzná** EVP „**bez toho, aby sa museli splniť akékoľvek ďalšie formálne náležitosti**“, a zabezpečí jeho vykonanie. Smernica o EVP tak neumožňuje podrobné naštudovanie spisu vo vykonávajúcom štáte. Musia sa však vykonať určité kontroly. (Pozri aj článok 10 ods. 3 a článok 11 smernice o EVP.)

Vykonávajúce orgány v čo najväčšej miere dodržiavajú formálne náležitosti a postupy výslovne určené vydávajúcimi orgánmi (článok 9 ods. 2 smernice o EVP), ale EVP by sa mal vykonať „rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok, ako keby dotknuté vyšetrovacie opatrenie nariadil orgán vykonávajúceho štátu“ (článok 9 ods. 1 smernice o EVP).

5.3. Použitie iného vyšetrovacieho opatrenia (článok 10)

Použitie iného vyšetrovacieho opatrenia (článok 10 smernice o EVP):

- ▶ ak vyšetrovacie opatrenie neexistuje vo vykonávajúcim členskom štáte a nejde o niektoré z opatrení uvedených v článku 10 ods. 2 smernice o EVP (napr. neinvazívne opatrenia).
- ▶ ak by vyšetrovacie opatrenie nebolo dostupné v podobnom vnútroštátnom prípade alebo.
- ▶ ak by sa opatrením s menej rušivými prostriedkami dosiahol rovnaký výsledok.

Smernicou o EVP sa kontrola proporcionality ponecháva na vydávajúci orgán (pozri **kapitolu 4.2. Kontrola proporcionality**), ale tiež sa v nej stanovuje, že vykonávajúci orgán môže použiť **iné vyšetrovacie opatrenie, ak by sa ním dosiahol rovnaký výsledok menej rušivými prostriedkami** (článok 10 ods. 3 smernice o EVP), napr. príkaz na preloženie namiesto domovej prehliadky.

Zistený problém: Ak v dotknutých členských štátoch existujú rôzne právne podmienky pre vykonanie vyšetrovacích opatrení.

Najlepší postup: V záujme predchádzania konzultáciám a priesťahom medzi vykonávajúcimi a vydávajúcimi orgánmi môžu vydávajúce orgány v EVP uviesť, že sa môžu prijať iné, menej rušivé opatrenia (ktorými sa dosiahne rovnaký výsledok).

V článku 10 ods. 2 smernice o EVP sa medzi vyšetrovacími opatreniami, ktoré musia byť vždy dostupné podľa právneho poriadku vykonávajúceho štátu, uvádzajú **neinvazívne opatrenia**, ako sú vymedzené v právnom poriadku vykonávajúceho štátu (článok 10 ods. 2

písm. d) smernice o EVP). Väčšina členských štátov nemá „neinvazívne opatrenia“ vymedzené vo svojich právnych predpisoch, ale považujú tento pojem skôr za spoločný inštitút, ktorý je vyjadrený bežným právnickým jazykom a zahŕňa opatrenia, ktorými nie sú dotknuté základe práva, a často si nevyžaduje ani súdny príkaz (*pozri tiež* odôvodnenie 16).

5.4. Dôvody neuznania alebo nevykonania (článok 11)

Dôvody neuznania alebo nevykonania (článok 11 smernice o EVP):

- a) Imunita alebo výsada, ktorá znemožňuje vykonať**, EVP. Môže zahŕňať ochranu lekárskejších a právnických povolání. Môže tiež zahŕňať normy týkajúce sa slobody tlače a slobody prejavu, hoci nejde o výsady alebo imunity v pravom zmysle slova (odôvodnenie 20).
- b) Ak by vykonanie EVP poškodilo základné záujmy národnej bezpečnosti.**
- c) V správnych alebo iných konaniach, ktoré začali justičné orgány, ak rozhodnutie môže viesť ku konaniu pred súdom príslušným v trestných veciach a opatrenie by nebolo v podobnom vnútroštátnom prípade povolené.**
- d) Porušenie zásady *ne bis in idem*.**
- e) Ak sa EVP týka trestného činu spáchaného sčasti na území vykonávajúceho štátu, ale nie je na tom území trestné.**
- f) Porušenie základných práv.**
- g) Obojstranná trestnosť** (s výnimkami – príloha D).
- h) Použitie vyšetrovacieho opatrenia je podľa právneho poriadku vykonávajúceho štátu obmedzené na zoznam alebo kategórie trestných činov, alebo na trest s určitou sadzbou, pričom trestný čin, na ktorý sa vzťahuje EVP, medzi ne nepatrí.**

Článok 11 ods. 4 smernice o EVP: **Povinná porada v súvislosti s písmenami a), b), d), e) a f)** pre rozhodnutím o neuznaní alebo nevykonaní EVP.

Dôvody neuznania stanovené v smernici o EVP (článok 11, ďalšie dôvody sa uvádzajú v kapitole IV smernice o EVP) sa uvádzajú v rámci **vyčerpávajúceho zoznamu**, ktorý je potrebné vykladať reštriktívne, pretože tieto dôvody predstavujú výnimku zo zásady vzájomného uznávania. Preto v súvislosti s EVP nie je možná žiadna voľná úvaha a vykonanie EVP nemožno odmietnuť z iných dôvodov, ako sú stanovené v uvedenom zozname, napríklad na základe zásady účelnosti.

5.5. Naliehavé prípady

Splnenie formálnych náležitostí, ako sa vyžaduje v smernici o EVP, môže byť v naliehavých prípadoch mimoriadne náročné, napr. zabezpečiť, aby sa podpísané tlačivo EVP zaslalo v originálnom jazyku a preložilo do jazyka, ktorý akceptuje vykonávajúci členský štát, alebo aby sa dodržal postup overovania počas sviatkov a víkendov. V smernici o EVP sa neupravujú predbežné opatrenia, ktoré sa majú prijať pred vydaním EVP.

Najlepší postup pri naliehavých záležitostiach

- ▶ V naliehavých prípadoch sa odporúča čo najskôr komunikovať s vykonávacím orgánom, aby sa posúdili jednotlivé možnosti, a to pokiaľ je to možné za účasti **Eurojustu** alebo **kontaktných miest EJS**.
- ▶ V niektorých členských štátoch sa v naliehavých prípadoch akceptuje zaslanie **žiadostí e-mailom, faxom či dokonca telefonicky**, než sa zašle samotný EVP. V niektorých situáciách by mohol byť riešením **článok 7 dohovoru o vzájomnej právnej pomoci z roku 2000** o spontánnej výmene informácií.
- ▶ Niektoré členské štáty, ktoré neuviedli, že akceptujú iný úradný jazyk podľa článku 5 ods. 2 smernice o EVP, však v **naliehavých prípadoch akceptujú EVP v angličtine**, pokiaľ sa následne zašle preložený EVP.
- ▶ Ak sa vyžaduje overenie EVP, niektoré členské štáty sú ochotné v naliehavých prípadoch prijať **úvodné opatrenia na zabezpečenie dôkazov** aj pred doručením overeného EVP. V takých prípadoch sa vyžaduje zaslanie e-mailu s krátkym zhrnutím skutkových okolností. Okrem toho niektoré členské štáty akceptujú potvrdenie od príslušného overujúceho orgánu vo forme e-mailu, ak overujúci orgán nemôže podpísať EVP.

- ▶ V dokumente EJS s názvom „Príslušné orgány, akceptované jazyky, naliehavé záležitosti a rozsah pôsobnosti smernice o EVP“ sa uvádzajú informácie o naliehavých záležitostiach pre jednotlivé členské štáty, napríklad o tom, v akom rozsahu je možné použiť anglický jazyk, či o možnosti zaslať e-mail v prvom kroku.

5.6. Potvrdenie doručenia (článok 16 ods. 1, príloha B) a lehoty (článok 12, príloha B)

Na potvrdenie doručenia EVP sa musí použiť **príloha B** (článok 16 ods. 1 smernice o EVP); v skutočnosti sa však príloha B musí vyplniť a zaslať vydávajúcemu orgánu vždy, keď sa doručí EVP. Keď prijímajúci orgán postúpi EVP na vykonanie inému orgánu, táto informácia by sa mala uviesť v prílohe B a vydávajúci orgán by mal hneď potom priamo kontaktovať tento iný orgán. Príloha B slúži aj na informovanie vydávajúceho orgánu o dni, odkedy začínajú plynúť lehoty.

Kogentné lehoty (článok 12 smernice o EVP):

O uznaní alebo vykonaní EVP sa rozhodne a EVP sa vykoná „**rovnako rýchlo a prioritne ako v podobnom vnútroštátnom prípade**“.

▶ Kogentné lehoty

- Na prijatie rozhodnutia o uznaní alebo vykonaní (30 dní + 30 dní) a
- na prijatie opatrenia (90 dní od rozhodnutia o uznaní alebo vykonaní).

▶ Predbežné opatrenia (článok 32)

- Ak je to možné, rozhodne sa do 24 hodín od doručenia EVP.

Podobne ako pri iných nástrojoch vzájomného uznávania sa v smernici o EVP stanovujú **lehoty** na uznanie alebo vykonanie a na uskutočnenie vyšetrovacích opatrení. V článku 12 ods. 6 smernice o EVP sa ustanovuje, že v prípadoch, keď príslušný vykonávajúci orgán v konkrétnom prípade nemôže dodržať lehotu, oznámi vydávajúcemu orgánu dôvody odkladu a poradí sa s vydávajúcim orgánom o vhodnom čase na vykonanie vyšetrovacích opatrení.

Vykonanie EVP sa tak odloží. Odklad by za žiadnych okolností nemal byť príčinou alebo dôvodom na nevykonanie.

Prípady zahŕňajúce elektronické dôkazy a krátke doby uchovávanía údajov: Smernica o EVP umožňuje prijať tzv. **predbežné opatrenie v prípade mimoriadne naliehavých okolností** (článok

32 smernice o EVP), aby sa predbežne zabránilo ničeniu, pozmeňovaniu, odstráneniu, odovzdaniu veci (vrátane údajov), ktorá sa môže použiť ako dôkaz, alebo zaobchádzaniu s ňou. V takom prípade vykonávajúci orgán rozhodne o predbežnom opatrení a informuje o ňom čo najskôr, a ak je to možné, do 24 hodín. Vyžaduje sa včasná koordinácia a zapojenie justičných orgánov.

6. Osobitné vyšetrovacie opatrenia (články 22 – 31)

6.1. Všeobecne

V smernici o EVP sa v článkoch 22 až 31 upravuje niekoľko konkrétnych vyšetrovacích opatrení.

Kapitoly 6.2 až 6.7 zahŕňajú skúsenosti, ktoré Eurojust a EJS získali v súvislosti s niektorými vyšetrovacími opatreniami. Neobsahujú však komplexný prehľad, pretože v súvislosti s niektorými vyšetrovacími opatreniami, ako sú napríklad dočasné odovzdanie osôb vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody (článok 22 smernice o EVP) a utajované vyšetrovania (článok 29 smernice o EVP), sú dostupné len obmedzené informácie.

6.2. Výsluch formou videokonferencie (článok 24)

V článku 24 smernice o EVP sa stanovuje možnosť **vypočuť podozrivé alebo obvinené osoby formou videokonferencie**. Niektoré vnútroštátne vykonávacie právne predpisy umožňujú výsluch podozrivej alebo obvinenej osoby formou videokonferencie len so súhlasom tejto osoby („odmietne“, dôvod zakladajúci povinnosť neuznať), zatiaľ čo iné vnútroštátne vykonávacie právne predpisy sú viac flexibilné („môže“ odmietnuť, dôvod umožňujúci neuznať).

Článok 24 ods. 1 smernice o EVP tiež umožňuje vypočuť formou videokonferencie svedka alebo znalca. Hoci sa obeť výslovne neuvádzajú a podľa niektorých vnútroštátnych právnych systémov „obeť“ nie sú „svedkovia“ (rôzne procesné práva a povinnosti, neexistencia povinnosti vypovedať alebo hovoriť pravdu), zdá sa, že väčšina členských štátov akceptuje, že patria do pôsobnosti článku 24 smernice o EVP.

Výsluch formou videokonferencie počas súdneho konania: Bola položená otázka, či možno EVP použiť na výsluch obvinenej osoby počas súdneho konania, a tak zaručiť jej účasť na trestnom konaní namiesto dočasného odovzdania. V odôvodnení 25 sa potvrdzuje, že smernica o EVP sa vzťahuje na všetky štádiá trestného konania vrátane súdneho konania. Výsluch formou videokonferencie počas súdneho konania v tomto konkrétnom kontexte nebude možný v tých členských štátoch, ktorých vnútroštátny právny poriadok vyžaduje osobnú prítomnosť obvinenej osoby na súdnom konaní. Za rovnakých okolností nemožno toto opatrenie použiť ani v tých členských štátoch, v ktorých sa videokonferencia môže použiť na zabezpečovanie dôkazov. Tieto krajiny však môžu vykonať takéto EVP, ak boli zaslané z členských štátov, v ktorých sú videokonferencie prípustné, pokiaľ boli zaručené práva obvinenej osoby a neodporuje to základným zásadám právneho poriadku vykonávajúceho členského štátu (pozri článok 24 ods. 2 písm. b) smernice o EVP).

Najlepší postup:

- ▶ Ak má osoba, ktorá má byť vypočutá, iné postavenie vo vydávajúcom členskom štáte (svedok) ako vo vykonávajúcom členskom štáte (podozrivá osoba), mala by byť pri výsluchu poučená o právach, ktoré má ako svedok/podozrivá osoba v týchto dvoch členských štátoch.
- ▶ Podobne je podozrivá/obvinená osoba v prípade videokonferencie chránená právami priznanými oboma právnymi poriadkami, teda právami, ktoré existujú tak vo vydávajúcom, ako aj vo vykonávajúcom členskom štáte, a svedkovia a znalci sa môžu dovoľávať práva nevypovedať, ak im toto právo priznáva ktorýkoľvek z uvedených dvoch právnych poriadkov (pozri článok 24 ods. 5 písm. e) smernice o EVP).

6.3. Výsluch formou telefonnickej konferencie (článok 25)

V smernici o EVP sa stanovuje možnosť **vypočuť svedka alebo znalca formou telefonnickej konferencie**, ale zdá sa, že túto možnosť vylučuje v prípade podozrivej alebo obvinenej osoby, keďže sa v článku 25 ods. 2 smernice o EVP neodkazuje na jej článok 24 ods. 1 a 2.

6.4. Informácie o bankových a iných finančných operáciách (článok 27)

V článku 27 smernice o EVP sa stanovuje možnosť vykonať EVP s cieľom získať finančné dôkazy o účtoch akéhokoľvek druhu v ktorejkoľvek banke alebo inej nebankovej finančnej inštitúcii, ktorých majiteľom je osoba, voči ktorej sa vedie trestné konanie. Tento článok sa tak neobmedzuje na podozrivé alebo obvinené osoby, ale zahŕňa aj **akúkoľvek inú osobu**, vo vzťahu ku ktorej sa také finančné informácie považujú za potrebné, pokiaľ je žiadosť dostatočne odôvodnená, aby sa mohla použiť počas trestného konania (proporcionalita; *pozri aj* odôvodnenie 27).

6.5. Zabezpečovanie dôkazov v reálnom čase (článok 28)

Väčšina členských štátov sa domnieva, že článok 28 smernice o EVP je formulovaný dostatočne široko, aby umožňoval opatrenia, ako je napríklad monitorovanie kamerovým systémom, sledovanie alebo sledovanie s pomocou technických zariadení (GPS) a prístup do počítačového systému.

6.6. Odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky s technickou pomocou (článok 30)

Iný názor prevláda, pokiaľ ide o to, či možno článok 30 smernice o EVP uplatniť na žiadosť o inštaláciu zariadenia na utajené odpočúvanie (napr. inštaláciu odpočúvacieho zariadenia do auta).

6.7. Odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky **bez** technickej pomoci (článok 31)

V článku 31 smernice o EVP sa upravuje **informovanie členského štátu, v ktorom sa nachádza odpočúvaná osoba, a ktorého technická pomoc nie je potrebná** (príloha C). **Neinformovanie a/alebo neschválenie** by mohlo viesť k pochybnostiam o prípustnosti dôkazov. V niektorých členských štátoch sa za orgán príslušný na prijatie prílohy C považuje ústredný orgán, zatiaľ čo v iných členských štátoch je príjemcom miestny orgán, ak je identifikovaný.

Rozsah, v akom by mal informovaný orgán skontrolovať, či „by sa odpočúvanie nepovolilo v podobnom vnútroštátnom prípade“ (článok 31 ods. 3 smernice o EVP): Názory sa rôznia, od výlučne formálnej kontroly po meritórne preskúmanie, na ktorého účely sa vyžadujú ďalšie informácie, aby sa vykonalo posúdenie, ktoré potenciálne môže viesť k ukončeniu odpočúvania a/alebo vydaniu rozhodnutia, na základe ktorého sa získaný materiál nesmie použiť ako dôkaz. Od vnútroštátnych orgánov nemožno v žiadnom prípade vyžadovať, aby poskytli viac informácií, ako sa vyžaduje v prílohe A. Informovanie nepredstavuje príkaz uznať vyšetrovacie opatrenie (príloha A), ale je len odrazom rešpektu pre zvrchovanosť druhej krajiny.

Vecný rozsah pôsobnosti článku 31 smernice o EVP: Rôznia sa názory na to, či sa toto ustanovenie vzťahuje aj na prípady zariadenia na utajené odpočúvanie (napr. odpočúvacie zariadenie v aute).

7. Zásada špeciality

Popri osobitnej úlohe vo veciach týkajúcich sa extradície a odovzdávania odsúdených osôb sa zásada špeciality tradične uplatňuje aj na žiadosti o vzájomnú právnu pomoc vo veciach zabezpečovania dôkazov (napr. článok 23 dohody o vzájomnej právnej pomoci z roku 2000). V **smernici o EVP sa však zásada špeciality výslovne neupravuje** a členské štáty majú rôzne názory na to, či sa táto zásada uplatňuje v súvislosti so smernicou o EVP.

Tieto rozdielne názory vedú k rôznym prístupom pri vydávaní alebo vykonávaní EVP. Z perspektívy vykonávajúceho členského štátu niektoré z nich uvádzajú, že pri vykonávaní EVP sa môžu dôkazy použiť len na účely daného konkrétneho vyšetrovania; iné členské štáty neuvádzajú nič, ale vychádzajú z domnienky, že dôkazy sa nepoužijú na iný účel. Z perspektívy vydávajúceho členského štátu sa niektoré členské štáty domnievajú,

že pred použitím dôkazov v inom prípade je potrebné požiadať o povolenie vykonávajúceho členského štátu; iné sa domnievajú, že tento krok sa nevyžaduje, pretože vydávajúci orgán rozhodne a členské štáty zodpovedajúcim spôsobom odovzdajú dôkazy v súlade s uplatniteľnou právnou úpravou ochrany osobných údajov.

Identifikovaný najlepší postup

- ▶ V prípadoch, keď sa súčasne použili SVT a EVP, je vhodné výslovne uviesť v EVP, že dôkazy zabezpečené prostredníctvom EVP (mimo SVT) sa môžu poskytnúť členom SVT.
- ▶ Aby sa predišlo problémom, je vhodné, aby vydávajúci členský štát podal samostatnú žiadosť pred použitím dôkazov na iné účely, ako boli uvedené v pôvodnom EVP.

8. Európsky vyšetrovací príkaz a iné nástroje

8.1. Európsky vyšetrovací príkaz a nástroje zaistenia

Jedna vec môže byť zároveň potrebná ako dôkaz a na účely konfiškácie. Ak sa vec **zabezpečuje ako dôkaz**, použije sa **EVP**. Na účely **zaistenia veci na účely následnej konfiškácie** sa vyžaduje **príkaz na zaistenie** (pozri aj **rámcové rozhodnutie 2003/577/SVV**) Ak je vec potrebná na oba účely, prevláda stanovisko, že EVP by sa mal použiť, ak je hlavným cieľom zabezpečenie dôkazu. Vydávajúci orgán to musí posúdiť a objasniť účel opatrenia na zaistenie.

Zaistenie a konfiškácia majetku na účely vrátenia poškodenému nepatrí do pôsobnosti smernice o EVP (na tie sa naďalej vzťahuje článok 8 dohovoru o vzájomnej právnej pomoci z roku 2000; (pozri tiež **kapitolu 2.1. „Všetky vyšetrovacie opatrenia“ (článok 3) a „príslušné ustanovenia“ (článok 34)**). Namiesto toho by sa mala použiť žiadosť o vzájomnú právnu pomoc. Keď sa vydá EVP (na účely zabezpečenia dôkazov) a vec sa neskôr odovzdá vydávajúcemu štátu bez akýchkoľvek obmedzení

jeho použitia (vrátane jeho vrátenia vykonávajúcemu štátu), vydávajúci štát môže v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi rozhodnúť o jej vrátení.

8.2. Európsky vyšetrovací príkaz a spoločné vyšetrovacie tímy

Všeobecne povedané, EVP a SVT sú rozdielne nástroje a v jednotlivých prípadoch by sa malo posudzovať, ktorý nástroj je najvhodnejší v závislosti od okolností (napríklad zúčastnené krajiny, zložitosť prípadu, druh a počet potrebných vyšetrovacích opatrení, očakávané náklady atď.). Niekedy **sa oba nástroje môžu skombinovať** a dôkazy zabezpečené jednou krajinou SVT pomocou ňou vydaného EVP adresovaného krajine, ktorá sa nezúčastňuje na SVT, sa môžu použiť v rámci SVT (pričom sa v EVP výslovne uvedie, že umožňuje spoločné využívanie dôkazov). V krajinách, v ktorých orgány presadzovania práva zohrávajú dôležitú úlohu, sa môžu uprednostňovať SVT pred „justičnejším“ režimom EVP.

8.3. Európsky vyšetrovací príkaz a európsky zatykač

V **odôvodnení 25** smernice o EVP sa zdôrazňuje, že ak sa má určitá osoba odovzdať do iného členského štátu na účely trestného stíhania vrátane jej predvedenia pred súd, aby sa zúčastnila na súdnom konaní, mal by sa v súlade vydať európsky zatykač.

Smernica o EVP by sa však mohla použiť na **odovzdanie osôb na účely zabezpečenia dôkazov od dotknutých osôb**. Keďže sa toto opatrenie týka obmedzenia osobnej slobody, sudca vydávajúceho členského štátu by sa mal zapojiť do praktických opatrení podľa článku 22 ods. 5 smernice o EVP.

8.4. Cezhraničné sledovanie

Podľa odôvodnenia 9 smernice o EVP by sa táto **smernica nemala vzťahovať na cezhraničné sledovanie** uvedené v *Dohovore, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda*. Väčšina členských štátov sa

domnieva, že cezhraničné sledovanie je záležitosťou policajnej spolupráce a že EVP by sa v takých prípadoch nemali vydávať. Podľa iných členských štátov je cezhraničné sledovanie záležitosťou justičnej spolupráce. Niektoré členské štáty tiež vyjadrili názor, že cezhraničné sledovanie nepatrí do EVP, pokiaľ sa pri ňom nepoužije sledovanie zariadení, geolokalizácia a/alebo odpočúvanie. Rôzne výklady rozsahu pôsobnosti EVP vo vzťahu k cezhraničnému sledovaniu môžu spôsobiť problémy. Jednou z otázok je obmedzenie použitia dôkazov získaných cezhraničným sledovaním. V niektorých členských štátoch sa dôkazy zabezpečené týmto opatrením môžu použiť pred súdom, zatiaľ čo v iných členských štátoch sa použiť nemôžu.

V niektorých členských štátoch, v ktorých nie je možné vydať EVP na účely cezhraničného sledovania, pretože je vylúčené z pôsobnosti ich vnútroštátnych právnych predpisov, sa môže toto opatrenie vykonať, ak je obsiahnuté v zaslanom EVP, pretože vnútroštátne právne predpisy zohľadňujú možné rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi iných štátov.

9. Pomoc poskytovaná Eurojustom a Európskou justičnou sieťou

9.1. Všeobecné poznámky

Eurojust a EJS môžu poskytnúť pomoc a poradenstvo počas jednotlivých štádií EVP, a to okrem iného počas štádia vypracovania, zaslania, uznania, vykonania a nadväzujúcich opatrení. Nápomocné informácie k rozhodovaniu, či v konkrétnom prípade kontaktovať Eurojust alebo EJS, sa uvádzajú v publikácii *Spoločný dokument – Pomoc pre odborníkov v rámci medzinárodnej spolupráce v trestných veciach, EJS a Eurojust*.

Pred vydaním EVP môžu Eurojust a EJS napríklad: i) poskytnúť pomoc pri vypracovaní EVP a objasnení právnych otázok; ii) poskytnúť pomoc pri identifikovaní príslušného prijímajúceho/vykonávajúceho orgánu; iii) poskytnúť poradenstvo pri rozhodovaní o tom, či sa má použiť EVP alebo iný nástroj (vzájomného uznávania); iv) vypracovať prípadnú stratégiu spolupráce (vrátane harmonogramu).

Po vydaní EVP môžu vydávajúci alebo vykonávajúci orgán požiadať Eurojust a EJS o pomoci v súvislosti napríklad s týmito otázkami: i) či bol EVP doručený v poriadku; ii) či je EVP pripravený na vykonanie (článok 9 ods. 6 smernice o EVP); iii) či sa zistili nejaké prekážky (článok 7 ods. 7 smernice o EVP) a iv) či sú potrebné ďalšie informácie/listiny (článok 11 ods. 4 smernice o EVP).

Vždy, keď sa iniciuje konzultačný postup alebo je potrebná ďalšia spätná väzba, môžu Eurojust a EJS slúžiť ako **kontaktný bod**. V smernici o EVP sa stanovuje viacero konzultačných postupov, v rámci ktorých sa môže Eurojustu a EJS predložiť žiadosť o pomoc, napríklad s cieľom:

- ▶ overiť relevantnosť EVP (kontrola proporcionality) (článok 6 ods. 3 smernice o EVP),

- ▶ objasniť akékoľvek problémy so zasielaním alebo skontrolovať pravosť listiny (článok 7 ods. 7 smernice o EVP),
- ▶ uľahčiť uznanie a vykonanie EVP (článok 9 ods. 6 smernice o EVP),
- ▶ poradiť sa, či je možné použiť iný druh vyšetrovacieho opatrenia, a o možnosti vziať EVP späť (článok 10 ods. 4 smernice o EVP),
- ▶ poradiť sa o poskytnutí akýchkoľvek potrebných informácií, ak pred vydaním rozhodnutia existujú dôvody neuznania alebo nevykonania EVP (článok 11 ods. 4 smernice o EVP),
- ▶ prediskutovať vhodné načasovanie vykonania konkrétneho vyšetrovacieho opatrenia v prípadoch, v ktorých nie je možné dodržať lehoty (článok 12 ods. 6 smernice o EVP),
- ▶ poradiť sa o dočasnom odovzdaní dôkazov (článok 13 ods. 4 smernice o EVP),
- ▶ informovať sa navzájom o opravných prostriedkoch (článok 14 ods. 5 smernice o EVP),
- ▶ rozhodnúť o tom, kedy a ako rozdeliť mimoriadne vysoké náklady (článok 21 ods. 2 smernice o EVP), a
- ▶ objasniť otázky súvisiace s vyplnením tlačiva uvedeného v prílohe C (oznámenie odpočívania, ktoré si nevyžaduje technickú pomoc) (článok 31 smernice o EVP; príloha C).

9.2. Eurojust

Smernica o EVP je vo svojej podstate nástrojom na dvojstrannú spoluprácu. Nerieši mnohostrannú koordináciu/koordináciu medzi viacerými jurisdikciami ani multidisciplinárny rozmer boja proti nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti.

V **zložitých mnohostranných prípadoch**, v ktorých sa opatrenia týkajú rôznych častí štátneho územia a zároveň vyžadujú súčasnú koordináciu s inými opatreniami vo vydávajúcom členskom štáte a/alebo v iných členských štátoch alebo v tretích štátoch, môže byť nápomocný Eurojust. Podobne sa vydávajúce orgány môžu obrátiť na Eurojust, keď predpokladajú,

že vydajú EVP v prípadoch týkajúcich sa viacerých štátov. Tieto prípady si vyžadujú prijatie viacerých krokov v rôznych členských štátoch, najmä ak sa musia vyšetrovacie opatrenia vykonať **koordinovane a súčasne** v konkrétny deň spoločnej akcie v rôznych štátoch, pričom sa zohľadnia existujúce **koordinačné mechanizmy, ktoré ponúka Eurojust** (koordinačné zasadnutia a koordinačné centrá).

Pred koordinačným zasadnutím alebo dňom spoločnej akcie sa často poskytnú návrhy EVP, aby mohli vykonávajúce orgány poskytnúť spätnú väzbu v záujme hladkého vykonania konečnej verzie EVP.

9.3. Európska justičná sieť

Kontaktné miesta EJS konajú ako **aktívni sprostredkovatelia** a pomáhajú vydávajúcim a vykonávajúcim orgánom pri nadväzovaní priamych kontaktov. Ako sa už opísalo, kontaktné miesta EJS poskytujú pomoc s EVP každodenne. Kontaktovanie kontaktných miest EJS sa ukázalo ako mimoriadne prínosné v naliehavých prípadoch, ako aj vtedy, keď príslušný overujúci orgán vo vydávajúcom členskom štáte nemohol podpísať EVP, s cieľom preskúmať možnosti ďalšieho postupu. Kontaktovať kontaktné miesta EJS sa odporúča aj vtedy, keď je potrebné prijať viaceré opatrenia v rôznych geografických oblastiach v konkrétnom vykonávacom členskom štáte.

Webové sídlo EJS obsahuje informácie a nástroje na praktické uplatňovanie právnych aktov EÚ vrátane smernice o EVP. Odborníci z praxe tu nájdú smernicu o EVP vo všetkých jazykoch EÚ, informácie o stave jej transpozície (napr. dátum nadobudnutia účinnosti v jednotlivých členských štátoch, oznámenia a odkazy na vnútroštátne právne predpisy), príslušné orgány, jazyky akceptované v jednotlivých členských štátoch a prílohy A, B a C vo všetkých jazykoch EÚ vo formáte Word atď.

Na webovom sídle sú k dispozícii tieto praktické online nástroje:

- ▶ sprievodca **Compendium**, ktorý umožňuje vypracovať EVP online a ihneď preložiť statické časti tlačiva EVP do ktoréhokoľvek úradného jazyka EÚ,
- ▶ **Justičný atlas**, ktorý sa používa na identifikáciu miestne príslušného orgánu na prijatie EVP,
- ▶ **Fiches Belges**, ktoré poskytujú súhrnné praktické a právne informácie o viacerých vyšetrovacích nástrojoch, a
- ▶ **Právna knižnica**, ktorá obsahuje mnoho užitočných dokumentov, napríklad všetky tri prílohy k EVP vo formáte Word a vnútroštátne príručky k EVP, ak sú k dispozícii. Pokiaľ sú tieto vnútroštátne príručky k EVP dané EJS k dispozícii, sú na webovom sídle EJS uchovávané s obmedzeným prístupom.

Bibliografia

Smernica 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach

Správa o výsledku zasadnutia Eurojustu o európskom vyšetrovacom príkaze, Haag, 19. –20. septembra 2018

Závery o EVP z roku 2017 – 48. a 49. plenárne zasadnutie na Malte a v Tallinne

Závery EJS o európskom vyšetrovacom príkaze z roku 2018

Dokument EJS s názvom „Príslušné orgány, akceptované jazyky, naliehavé záležitosti a rozsah pôsobnosti smernice o EVP“

Poznámka Eurojustu/EJS o význame pojmu „príslušné ustanovenia“ a o príslušnej právnej úprave v prípade oneskorenej transpozície smernice o EVP

Iniciatíva Belgického kráľovstva, Bulharskej republiky, Estónskej republiky, Španielskeho kráľovstva, Rakúskej republiky, Slovinskej republiky a Švédskeho kráľovstva na prijatie smernice Európskeho parlamentu a Rady o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach – zoznam ustanovení v súčasnosti platných právnych aktov, ktoré by mohli byť dotknuté (dokument Rady 14445/2011)

Spoločný dokument – Pomoc pre odborníkov v rámci medzinárodnej spolupráce v trestných veciach, EJS a Eurojust

Eurojust, Johan de Wittlaan 9, 2517 JR The Hague, The Netherlands
www.eurojust.europa.eu • info@eurojust.europa.eu • +31 70 412 5000
Twitter & LinkedIn: @Eurojust

Print: *Catalogue number:* QP-02-19-415-SK-C • *ISBN:* 978-92-9490-407-2 • *DOI:* 10.2812/90851
Pdf: *Catalogue number:* QP-02-19-415-SK-N • *ISBN:* 978-92-9490-404-1 • *DOI:* 10.2812/95398